

32-bob. Transport vositasiga tovarlarni bojxona plombalari va muhrlari ostida tashishga ruxsat berish to'g'risidagi guvohnoma

227-modda. Tovarlar bojxona plombalari va muhrlari ostida tashilayotgan transport vositalarining jihozlanishiga doir talablar

Bojxona plombalari va muhrlari ostida tovarlarni tashish uchun transport vositalari quyidagi talablarga rioya etilgan holda konstruksiyalangan va jihozlangan bo'lishi kerak:

bojxona plombalari va muhrlarini bevosita transport vositasiga oddiy va ishonchli usulda qo'yish mumkinligi;

tashilayotgan tovarni transport vositasining plombalangan qismidan ko'zga tashlanadigan izlar qoldirmasdan chiqarib olish yoki unga boshqa tovarni joylash yoxud bojxona tamg'alariga yoki muhrlariga shikast yetkazish imkoniyati yo'qligi;

transport vositasi va uning yuk bo'lmalari ularning ishlab chiqaruvchi tomonidan belgilangan konstruksiyasiga doir texnik talablarga muvofiq bo'lishi kerak va ularda tashilayotgan tovarlarni yashirish uchun mo'ljallangan xufiya joylar mavjud bo'lmasligi kerak;

transport vositasining tovarlar turishi mumkin bo'lgan yuk bo'lmalarining tuzilishi bojxona ko'zdan kechiruvi uchun erkin kirib chiqishni ta'minlashi kerak.

Transport vositasining ushbu moddaning [birinchi qismida](#) ko'rsatilgan talablarga muvofiqligi transport vositasiga tovarlarni bojxona plombalari va muhrlari ostida tashishga ruxsat berish to'g'risidagi guvohnomani (bundan buyon matnda guvohnoma deb yuritiladi) olish yo'li bilan oldindan tasdiqlanishi mumkin.

Bojxona organlari transport vositasiga tovarlarni bojxona plombalari va muhrlari ostida tashish uchun oldindan ruxsat olinishini talab qilmaydi, bundan quyidagi hollar mustasno, agar:

tovarlarni tashish bojxona tashuvchisi tomonidan amalga oshirilayotgan bo'lsa;

ruxsat olinishi O'zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomalarida nazarda tutilgan bo'lsa.

Guvohnoma bojxona organi tomonidan yuridik va jismoniy shaxslarning arizalari asosida beriladi hamda yuk tashuvchi avtotransport vositalari, tirkamalar va yarim tirkamalar uchun tovarlarni bojxona plombalari va muhrlari ostida tashishni amalga oshirish uchun ruxsat hisoblanadi.

Guvohnoma:

arizachi yuk tashuvchi avtotransport vositalarini, tirkamalarni va yarim tirkamalarni ishlatuvchi yuridik yoki jismoniy shaxs bo'lganda — yakka tartibda;

arizachi ayni bir turdagi konstruksiyaga ega bo'lgan yuk tashuvchi avtotransport vositalarini, tirkamalarni va yarim tirkamalarni seriyali ishlab chiqaruvchi zavod bo'lganda — konstruksiyaning turi bo'yicha (yuk tashuvchi avtotransport vositalarining, tirkamalarning va yarim tirkamalarning seriyasi) berilishi mumkin.

Guvohnomaning amal qilish muddati ikki yilni tashkil etadi.

228-modda. Guvohnoma olish uchun talablar va shartlar

Guvohnoma olish uchun transport vositasi ushbu Kodeks 227-moddasining [birinchi qismi](#) talablariga va XYT daftarchasini qo'llagan holda yuklarni xalqaro tashish to'g'risidagi bojxona [konvensiyasida](#) (Jeneva, 1975-yil 14-noyabr) nazarda tutilgan shartlarga muvofiq bo'lishi kerak.

229-modda. Guvohnoma olish uchun zarur bo'ladigan hujjatlar

Yakka tartibda guvohnoma olish uchun arizachi qaysi bojxona organining faoliyat ko'rsatish zonasida yuridik shaxs ro'yxatdan o'tgan yoxud jismoniy shaxs doimiy yashayotgan bo'lsa, o'sha bojxona organiga quyidagi hujjatlarni taqdim etadi:

guvohnoma olish uchun O'zbekiston Respublikasi Davlat bojxona qo'mitasi tomonidan belgilanadigan shakl bo'yicha arizani;

transport vositasiga nisbatan mulk huquqini yoki undan foydalanish huquqini tasdiqlovchi hujjatning ko'chirma nusxasini;

XYT daftarchasini qo'llagan holda yuklarni xalqaro tashish to'g'risidagi bojxona [konvensiyasi](#) (Jeneva, 1975-yil 14-noyabr) bilan belgilangan shakl bo'yicha guvohnoma blankasini;

avtotransport vositasining oldidan, orqadan, chapdan, o'ngdan ko'rinishi, shuningdek plombalar va muhrlar qo'yiladigan joyning tasviri mavjud bo'lgan, arizachi tomonidan tasdiqlangan rangli fotosuratlarini. Bitta fotosuratda bitta transport vositasining ko'pi bilan ikki tomonini bir vaqtning o'zida tasvirlashga yo'l qo'yiladi.

Konstruksiyaning turi bo'yicha guvohnoma olish uchun arizachi qaysi bojxona organining faoliyat ko'rsatish zonasida avtotransport vositalari ishlab chiqariladigan bo'lsa, o'sha bojxona organiga quyidagi hujjatlarni taqdim etadi:

guvohnoma olish uchun O'zbekiston Respublikasi Davlat bojxona qo'mitasi tomonidan belgilanadigan shakl bo'yicha arizani;

transport vositasi konstruksiyasining chizmalarini va batafsil tavsifini;

XYT daftarchasini qo‘llagan holda yuklarni xalqaro tashish to‘g‘risidagi bojxona [konvensiyasi](#) (Jeneva, 1975-yil 14-noyabr) bilan belgilangan shakldagi guvohnoma blankasini;

avtotransport vositasining oldidan, orqadan, chapdan, o‘ngdan ko‘rinishi, shuningdek plombalar va muhrlar qo‘yiladigan joyning tasviri mavjud bo‘lgan, arizachi tomonidan tasdiqlangan rangli fotosuratlarni. Bitta fotosuratda bitta avtotransport vositasining ko‘pi bilan ikki tomonini bir vaqtning o‘zida tasvirlashga yo‘l qo‘yiladi.

Guvohnoma berish to‘g‘risidagi arizada arizachining elektron manzili ko‘rsatilishi mumkin. Guvohnoma berish to‘g‘risidagi arizada arizachining elektron manzili ko‘rsatilganligi uning o‘z arizasi bo‘yicha qabul qilingan qaror to‘g‘risidagi xabarni axborot tizimi orqali elektron shaklda olishga bo‘lgan roziligidir.

Arizachidan ushbu moddada ko‘rsatilmagan boshqa hujjatlar taqdim etilishini talab qilishga yo‘l qo‘yilmaydi.

Hujjatlardagi ma’lumotlarning to‘g‘riligi uchun arizachi javobgar bo‘ladi.

230-modda. Arizani ko‘rib chiqish va guvohnoma berish to‘g‘risida yoki uni berishni rad etish haqida qaror qabul qilish

Guvohnoma berish to‘g‘risida yoki uni berishni rad etish haqida qaror qabul qilish uchun bojxona organi:

guvohnoma yakka tartibda berilayotganda — taqdim qilingan transport vositasining ushbu Kodeksning [228-moddasida](#) nazarda tutilgan guvohnoma berish talablari va shartlariga muvofiqligini tekshirishni amalga oshiradi;

guvohnoma konstruksiyaning turi bo‘yicha berilayotganda — konstruksiyaning ma’lum qilingan turi bo‘yicha tayyorlangan

bir yoki bir nechta transport vositasining ushbu Kodeksning [228-moddasida](#) nazarda tutilgan guvohnoma berish talablari va shartlariga muvofiqligini tekshirishni amalga oshiradi.

Bojxona organi tomonidan guvohnoma berish to'g'risidagi arizani ko'rib chiqish hamda guvohnoma berish to'g'risida yoki uni berishni rad etish haqida qaror qabul qilish muddatlari ariza qabul qilingan sanadan e'tiboran quyidagi muddatlardan oshmasligi kerak:

guvohnoma yakka tartibda berilganda — o'n ish kunidan;

guvohnoma konstruksiyaning turi bo'yicha berilganda — yigirma ish kunidan.

Guvohnoma berish to'g'risidagi arizani ko'rib chiqqanlik va guvohnoma berganlik uchun bojxona yig'implari undirilmaydi.

Bojxona organi tegishli qaror qabul qilingan sanadan e'tiboran bir ish kunidan kechiktirmay arizachiga guvohnoma berishi (yuborishi) yoki guvohnoma berish rad etilganligi haqida uni yozma shaklda, shu jumladan axborot tizimi orqali elektron shaklda xabardor qilishi shart.

Guvohnoma arizachiga O'zbekiston Respublikasi Davlat bojxona qo'mitasi tomonidan belgilanadigan shaklda beriladi.

Guvohnoma berishni rad etish uchun quyidagilar asos bo'ladi:

guvohnoma berish uchun zarur bo'lgan hujjatlarning arizachi tomonidan to'liq hajmda taqdim etilmaganligi;

avtotransport vositasining ushbu Kodeks [227-moddasida](#) belgilangan talablar va shartlarga nomuvofiqligi;

arizachi tomonidan taqdim etilgan hujjatlarda noto'g'ri yoki buzib ko'rsatilgan ma'lumotlarning mavjudligi.

Guvohnoma berishni boshqa asoslarga ko‘ra, shu jumladan maqsadga muvofiq emas degan vaj bilan rad etishga yo‘l qo‘yilmaydi.

Guvohnoma berish rad etilganligi haqida qaror qabul qilingan taqdirda rad etish to‘g‘risidagi xabarda rad etish sabablari va qonun hujjatlarining normalari ko‘rsatilishi lozim.

Arizachi rad etish sabablarini bartaraf qilishga va hujjatlarni takroran ko‘rib chiqish uchun taqdim etishga haqli bo‘lgan muddat guvohnoma berish rad etilganligi haqidagi xabar olingan sanadan e‘tiboran o‘n ish kunini tashkil etadi.

Guvohnoma berishni rad etish uchun asos bo‘lgan sabablar arizachi tomonidan bartaraf qilingan taqdirda arizani takroran ko‘rib chiqish va (yoki) avtotransport vositasini tekshirish, guvohnoma berish yoki uni berishni rad etish ariza qabul qilingan kundan e‘tiboran uch ish kunidan oshmaydigan muddatda bojxona organi tomonidan amalga oshiriladi. Xabarda ko‘rsatilgan muddat tugaganidan keyin berilgan ariza yangitdan berilgan deb hisoblanadi va umumiy asoslarda ko‘rib chiqiladi.

Guvohnoma berish to‘g‘risidagi ariza takroran ko‘rib chiqilayotganda guvohnoma berishni rad etish to‘g‘risidagi xabarda ilgari ko‘rsatilmagan asoslarga ko‘ra guvohnoma berishni rad etishga yo‘l qo‘yilmaydi.

Arizachi bojxona organining guvohnoma berishni rad etish to‘g‘risidagi qarori, shuningdek bojxona organi mansabdor shaxsining harakati (harakatsizligi) ustidan belgilangan tartibda shikoyat qilish huquqiga ega.

231-modda. Guvohnomaning amal qilishini tugatish

Guvohnomaning amal qilishi quyidagi hollarda tugatiladi:

arizachi guvohnomaning amal qilishini tugatish to'g'risida ariza bilan murojaat qilganda;

avtotransport vositasi tovarlarni bojxona plombalari va muhrlari ostida tashish uchun yaroqsiz holga kelganda;

guvohnoma berish to'g'risidagi bojxona organining qarori noqonuniyligi aniqlanganda;

avtotransport vositalarining milliy davlat ro'yxatidan o'tkazish raqamlari almashganda;

guvohnomaning amal qilish muddati tugaganda.

Ushbu modda birinchi qismining [uchinchi](#), [beshinch](#) va [oltinchi xatboshilarida](#) ko'rsatilgan holatlar yuzaga kelishi bilan guvohnomaning amal qilishi tugatilgan deb hisoblanadi.

Guvohnomaning amal qilishi ushbu modda birinchi qismining [ikkinchi xatboshisida](#) ko'rsatilgan hollarda bojxona organi tomonidan, ushbu modda birinchi qismining [to'rtinchi xatboshisida](#) nazarda tutilgan hollarda esa sud tomonidan tugatiladi.

Guvohnomaning amal qilishini tugatish to'g'risidagi sud qarori arizachiga va bojxona organiga qonun hujjatlarida belgilangan muddatlarda yetkaziladi.

Guvohnomaning amal qilishini tugatish to'g'risidagi bojxona organining qarori qaror qabul qilingan kundan e'tiboran bir ish kunidan kechiktirmay arizachiga guvohnomaning amal qilishini tugatish sabablari, shuningdek qonun hujjatlarining aniq normalari ko'rsatilgan holda yozma shaklda yetkaziladi.

Guvohnomaning amal qilishi tugatilgan taqdirda u bojxona organiga qaytarilishi va yo'q qilinishi lozim.

232-modda. Guvohnomani bekor qilish

Guvohnoma quyidagilar asosida bekor qilinadi:

arizachining guvohnomani bekor qilish to‘g‘risidagi arizasi;

transport vositasining konstruksiyasi o‘zgartirilganligi fakti
— guvohnoma konstruksiyaning turi bo‘yicha berilganda;

guvohnoma qalbaki hujjatlardan foydalangan holda olinganligi fakti aniqlanganda.

Guvohnoma ushbu modda birinchi qismining ikkinchi va uchinchi xatboshilarida ko‘rsatilgan hollarda bojxona organi tomonidan, ushbu modda birinchi qismining to‘rtinchi xatboshisida nazarda tutilgan hollarda esa sud tomonidan bekor qilinadi.

Guvohnoma bekor qilingan taqdirda u bojxona organiga qaytarilishi va yo‘q qilinishi lozim.

Guvohnomani bekor qilish to‘g‘risidagi sud qarori arizachiga va bojxona organiga qonun hujjatlarida belgilangan muddatlarda yetkaziladi.

Guvohnomani bekor qilish to‘g‘risidagi bojxona organining qarori arizachiga qaror qabul qilingan kundan e‘tiboran bir ish kunidan kechiktirmay yetkaziladi.

233-modda. Guvohnomani qayta rasmiylashtirish, guvohnomaning amal qilish muddatini uzaytirish va uning dublikatini berish

Guvohnoma qayta rasmiylashtirilmaydi.

Guvohnomaning amal qilish muddati tugagach guvohnomaning amal qilishi arizachining arizasiga ko‘ra uzaytirilishi mumkin. Guvohnomaning amal qilish muddatini uzaytirish to‘g‘risidagi ariza bojxona organiga guvohnomaning amal qilish muddati tugaguniga qadar berilishi lozim.

Guvohnomaning amal qilish muddatini uzaytirish guvohnoma berish uchun belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

Guvohnomaning amal qilish muddatini uzaytirganlik uchun bojxona yig'imi undirilmaydi.

Guvohnoma yo'qotilgan yoki unga shikast yetkazilgan taqdirda dublikat berilmaydi. Bunda arizachining arizasiga ko'ra umumiy asoslarda yangi guvohnoma beriladi.

234-modda. Guvohnomaga qaydlar kiritish tartib-taomili

Agar xalqaro yuk tashishni amalga oshirayotgan, bunga ruxsat etilgan avtotransport vositasida jiddiy nosozliklar aniqlansa, bojxona organlari avtotransport vositasining harakatlanishini davom ettirishni taqiqlab qo'yishi yoxud nazorat bo'yicha zarur choralar ko'rib, avtotransport vositasining yurishda davom ettirishiga ruxsat berishi mumkin.

Ruxsat etilgan avtotransport vositasi mumkin qadar qisqa vaqtda va undan yuklarni bojxona plombalari va muhrlari ostida tashish uchun qayta foydalanilguniga qadar qoniqarli holatga keltirilishi kerak.

Avtotransport vositasi ta'mirlash natijasida tashishga ruxsat etish shartlariga mos keladigan holatga keltirilganidan so'ng u guvohnomaning amal qilishini tiklaydigan bojxona organiga taqdim etilishi kerak.

Jiddiy nosozliklar aniqlangan avtotransport vositasidan ushbu moddaning uchinchi qismida belgilanganidek, tegishli ta'mirlash o'tkazilmaguniga qadar yuklarni bojxona plombalari va muhrlari ostida tashish uchun yana foydalanilishi mumkin emas.

Guvohnomaga kiritilgan har bir qayd uning kiritilish sanasi qo'yilgan holda, ushbu qaydni kiritgan bojxona organi

mansabdor shaxsining imzosi va shaxsiy muhri bilan tasdiqlanishi kerak.

Agar avtotransport vositasida bojxona organlarining fikricha jiddiy xususiyatga ega bo'lmagan va bojxona to'g'risidagi qonun hujjatlari buzilishiga imkon yaratmaydigan nosozliklar bo'lsa, bu transport vositasidan keyinchalik yuklarni tashish uchun foydalanishga ruxsat etilishi mumkin. Guvohnomaning egasi bo'lgan arizachi mazkur nosozliklar to'g'risida xabardor qilinadi va u o'zining avtotransport vositasini tegishli tarzda ta'mirlashi kerak.